

บทคัดย่อ

การเปรียบเทียบลักษณะอาการทางคลินิกของโรคสมองอักเสบที่เกิดจากการมีแอนติบอดีต่อ N-METHYL-D-ASPARTATE (NMDA) RECEPTOR กับโรคสมองอักเสบจากการติดเชื้อไวรัสในผู้ป่วยเด็กไทย

นพ. กฤษณ ใจอารีย์

บทนำ : โรคสมองอักเสบที่เกิดจากการมีแอนติบอดีต่อ NMDA receptor (anti-NMDA receptor encephalitis) มีลักษณะอาการทางคลินิกที่จำเพาะต่างจากโรคสมองอักเสบอื่นๆ เช่น โรคสมองอักเสบจากการติดเชื้อไวรัส (viral encephalitis) โดยในประเทศไทยข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะอาการทางคลินิก และ ความแตกต่างของโรคสมองอักเสบทั้งสองชนิดยังมีจำกัด

วัตถุประสงค์ : เพื่อเปรียบเทียบลักษณะอาการทางคลินิกของผู้ป่วย anti-NMDA receptor encephalitis และ viral encephalitis

วิธีดำเนินการวิจัย: การศึกษานี้เป็นการศึกษาแบบย้อนหลังโดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแฟ้มประวัติของผู้ป่วยเด็ก อายุ 0-18 ปี ที่ได้รับการวินิจฉัยว่าเป็น anti-NMDA receptor encephalitis และ viral encephalitis ที่เข้ารับการรักษาที่ภาควิชากุมารเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล ในช่วงระยะเวลา 7 ปี ระหว่างเดือนมกราคม 2553 ถึงเดือนธันวาคม 2559 โดยนำลักษณะอาการทางคลินิก ของผู้ป่วยทั้งสองกลุ่มมาเปรียบเทียบกัน รวมถึงศึกษา การดำเนินโรค การรักษา ผลการรักษา และ ภาวะแทรกซ้อน ของผู้ป่วยทั้งสองกลุ่ม

ผลการวิจัย : มีผู้ป่วยที่เข้าเกณฑ์การศึกษาทั้งหมด 34 ราย แบ่งเป็นผู้ป่วย anti-NMDA receptor encephalitis จำนวน 17 ราย และผู้ป่วย viral encephalitis จำนวนทั้งสิ้น 17 ราย ผู้ป่วย anti-NMDA receptor encephalitis พบในเพศหญิง ร้อยละ 64.7 และมีค่าอายุมัธยฐาน 12 ปี 6 เดือน ส่วนผู้ป่วย viral encephalitis พบในเพศชาย ร้อยละ 76.5 และมีค่าอายุมัธยฐาน 6 ปี 8 เดือน อาการทางคลินิกที่พบในผู้ป่วย anti-NMDA receptor encephalitis มากกว่า viral encephalitis อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ psychosis, abnormal movement, seizure, autonomic instability และ sleep disturbance ส่วนอาการทางคลินิกที่พบในช่วงสัปดาห์แรกพบว่า อาการ delusional thoughts พบในกลุ่มผู้ป่วย anti-NMDA receptor encephalitis มากกว่า และอาการ lethargy พบในกลุ่มผู้ป่วย viral encephalitis มากกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการรักษาเมื่อตรวจติดตามพบว่าผู้ป่วยมีอาการหายเป็นปกติ หรือ สามารถกลับมาใช้ชีวิตได้อย่างปกติ คิดเป็น ร้อยละ 82.3 ในกลุ่ม anti-NMDA receptor encephalitis และร้อยละ 87.5 ในกลุ่ม viral encephalitis

สรุป : อาการทางคลินิกของผู้ป่วยโรค anti-NMDA receptor encephalitis ที่พบมากกว่า viral encephalitis ได้แก่ psychosis, abnormal movement, autonomic instability, sleep disturbance และ seizure ผู้ป่วยโรค anti-NMDA receptor encephalitis มีผลการรักษาที่ดีไม่แตกต่างจากผู้ป่วยโรค viral encephalitis

Abstract

COMPARISON OF CLINICAL FEATURES BETWEEN ANTI-NMDA RECEPTOR ENCEPHALITIS AND VIRAL ENCEPHALITIS IN THAI CHILDREN

นพ. กฤษณ ใจอารีย์

Introduction: Clinical presentation of anti-NMDA receptor encephalitis is different from other encephalitis. The comparison of clinical features between anti-NMDA receptor encephalitis and viral encephalitis has not been reported in Thai children.

Objective: To compare clinical features between anti-NMDA receptor encephalitis and viral encephalitis in Thai children.

Methods: We retrospectively reviewed all patients aged 0-18 years who had diagnosis of anti-NMDA receptor encephalitis and viral encephalitis at Department of Pediatrics, Faculty of Medicine Siriraj Hospital, Bangkok, Thailand during 2010 – 2016. Clinical features, clinical courses, treatments, outcomes and complications were reviewed and analyzed.

Results: Thirty-four patients, 17 with anti-NMDA receptor encephalitis (median age 12 years 6 months, female 64.7%) and 17 with viral encephalitis (median age 6 years 8 months, male 76.5%) were included. Psychosis, abnormal movement, seizure, autonomic instability, and sleep disturbance were found in anti-NMDA receptor encephalitis more than viral encephalitis with statistical significance. During the first week of symptom, delusional thoughts was significantly found in anti-NMDA receptor encephalitis group and lethargy was significantly found in viral encephalitis group. At the last follow up, 14 of 17 cases (82.3%) of anti-NMDA receptor encephalitis and 14 of 16 cases (87.5%) of viral encephalitis had favorable outcome.

Conclusion: Psychosis, abnormal movement, seizure, autonomic instability and sleep disturbance were significantly found in anti-NMDA receptor encephalitis group compared with viral encephalitis group. Both groups had favorable outcome.

Keywords: anti-NMDA receptor encephalitis, viral encephalitis, clinical presentations, outcomes, children